

full d'assessorament de l'escola de pares de la FaPaC

COORDINADOR DEL SERVEI: VLADIMIR REINHARDT

a núvol. Una mica més enllà sentia la Clara jugant a no se sap què amb una nena pakistanesa que només parlava àrab, amb la que s'entenia com si ben bé es coneguessin de tota la vida. ¿Com era que s'entien tan bé? Potser s'entien millor la seva filla i la Calim que ell i la seva companya. ¿Sempre havia estat així? Li semblava que al principi les coses eren més senzilles. Però en realitat ara el que volia era descansar... Havia estat un any de molta feina i es mereixia unes vacances, per no fer res. Li resultà molt curiós veure que de jove sempre volia fer moltes coses però només les podia imaginar, i ara només tenia ganes de no fer res, de no imaginar res, ni pensar en res. Només jeure i prou... Aquest "jeure" li semblava una mica massa animal. Potser sí, en aquell moment li hagués agradat ser tant animal i tant lliure com els ocells que li volaven per sobre. Ell de lliure no n'era pas, estava lligat per tots costats; la feina, la nena, la hipoteca del pis, el préstec del cotxe ... Però ben pensat, qui pot dir que és lliure? Ui, quina pregunta més difícil va pensar...

- Pare, que dorms? – cridà la Clara-

PENSAR I GAUDIR DE LA VIDA

Ricard vincula la idea de temps lliure a la de perdre el temps. Però tot i que aquesta opció ens pot semblar en principi molt atractiva, el més fàcil és que ens acabi per passar el mateix que al Ricard. En realitat al pare de la Clara li aniria molt millor si dediqués una part del seu temps de lleure a pensar sobre quelcom. De preguntes, com a tots, no li'n falten. I tot i que ell se'n vol lliurar, els dubtes li tornen cada vegada.

Les persones ens definim pel fet que ens qüestionem les coses, i només quan hem fet almenys un esforç per tal d'aclarir els nostres dubtes, podem estar tranquils amb nosaltres mateixos. Potser si el Ricard s'hagués aturat a reflexionar sobre la primera pregunta que es feia, i hagués fet un esforç ni que fos per trobar una resposta provisional, hauria pogut després contemplar la bellesa del cel que li queia o la de la seva filla jugant amb la Calim.

FILOSOFIA I BENESTAR

Cal desvincular la paraula "filosofia" de la càrrega semàntica que arrossega, i que la vincula amb allò exclusivament teòric, difícil i poc útil. La filosofia, entesa més aviat com una actitud o com a una pràctica, no pas com un cos de coneixement històric, pot ajudar-nos molt individualment i col·lectivament. Crear espais per a la reflexió, el diàleg, la negociació o la construcció de coneixement, tot fent servir estratègies que ordenin aquests processos, faria més fàcil, atractiva i enriquidora la vida i la convivència social i familiar.

La reflexió, el diàleg, la negociació
o la construcció de coneixement
fa més fàcil, atractiva i
enriquidora la vida

AUTOR DEL TEXT:

David Hernández Ligeró (Filòsof i mestre. Professor de la Facultat d'Educació de la Universitat de Vic).

IL·LUSTRACIÓ:

Montse Codina

EMPRESA IMPRESSORA:

Trama Tècnic

AMB EL SUPORT DE:

Diputació Barcelona
xarxa de municipis
Àrea d'Educació

LA FILOSOFIA I LA VIDA FAMILIAR

EL DESIG DE SABER

La filosofia no és només la història del pensament, tal i com ens la presenta sovint el sistema educatiu. En realitat l'actitud filosòfica és pròpia de totes les persones, només pel fet de ser-ho. És a dir, allò que ens defineix més inequívocament és el fet que ens agrada saber el per què de les coses.

Molt sovint els nens i les nenes comencen a desenvolupar importants capacitats filosòfiques, com ara l'anàlisi, el raonament o la investigació. I els adolescents acostumen a mostrar tendències tan filosòfiques com ara la crítica o la conceptualització. Però també sovint els adults no dediquem prou temps i recursos a potenciar aquestes capacitats. El filòsof grec Sòcrates, deia que, igual que cal un mestre de música per tal de desenvolupar les capacitats musicals cal un mestre que ens ajudi a desenvolupar el nostre potencial com a persones que pensem i volem conèixer, és a dir, com a filòsofs.

FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE MARES I PARES D'ALUMNES DE CATALUNYA

Cartagena 245, àtic
Tel. 93 435 81 98
Fax 93 433 03 61
08025 Barcelona

c/ de la Rutlla 20-22
Tel. 972 21 92 12
Fax 972 22 25 60
17002 Girona

Passatge Pompeu 4, 6a planta
Tel. 973 23 23 59
Fax 973 23 23 59
25002 Lleida

Fortuny 23
Tel. 977 23 45 49
Tel. 977 21 76 08
43001 Tarragona

INVESTIGAR PLEGATS

Quan els fills i les filles ens pregunten per investigar sobre quelcom, potser no sempre cal respondre, o potser no sempre tindrem una resposta, però sempre podem afegir-nos a la investigació. És a dir, no només hem de mostrar interès per les preguntes senzilles sobre la geografia, la història o l'anglès, a les quals posem bona cara i ens agrada ajudar a trobar resposta a través d'Internet o d'un diccionari. També cal interessar-se per les preguntes sobre el per què d'una cosa, la mort, els diners o el sentit d'una acció o una decisió.

També es important pensar junts sobre per què es fan les coses i quins són els objectius de determinada acció o decisió. No cal arribar sempre a conclusions o respostes definitives, potser a vegades es tracta de deixar un temps per pensar-hi i tornar-hi més endavant. Als nens els agrada tenir problemes per resoldre, i buscar altres fonts d'informació, i pensar-hi. Als nens no els hi agrada una resposta qualsevol. Volen arribar a l'arrel en la investigació sobre les decisions i les motivacions dels adults i sobre el perquè de les coses.

L'actitud filosòfica d'un fill o una filla a la família pot esdevenir un motor per a la creació d'espais específics de reflexió i recerca.

Molt sovint els nens i les nenes comencen a desenvolupar importants capacitats filosòfiques

FILOSOFIA I PROJECTE FAMILIAR

- Berta, hauríem de parlar... -va demanar el Ricard a la seva companya-

-¿Que passa alguna cosa dolenta? -respongué ella amb un posat preocupat-

- Mira, resulta que aquest matí m'ha cridat el meu cap de departament. Jo hem pensava que seria per parlar sobre la possibilitat de modificar l'horari del proper curs, per que li havia demanat fa uns dies,... però no. Resulta que l'any passat vaig sol·licitar una beca de mobilitat europea, i el ministeri me l'ha concedit.

- Una beca de mobilitat? -preguntà la Berta preparant-se per una discussió segura-

- Sí. Que no t'ho havia dit?

- No! És la primera notícia. I això què representa?

- Doncs que puc anar a donar classes a la Universitat de Munic durant tres anys. És la meva oportunitat per acabar la tesi, millorar l'alemany i l'anglès... -va respondre el Ricard amb un to conciliador que resultà inútil-

- Però m'ho dius de veritat, que vols marxar tres anys?

Es important pensar junts sobre per què es fan les coses i quins són els objectius de determinada acció o decisió

- Dona, és una decisió molt difícil, però penso que és el millor per mi. I a la llarga serà millor per tots; quan torni milloraré el meu contracte i ens podrem permetre coses que ara no podem.

- No t'entenc Ricard. Trobo que ja en tenim prou amb les coses que tenim ara. A més, no em pensava que et costaria tan poc allunyar-te de la Clara i de mi tant de temps...

-va respondre la dona a punt de començar a plorar-

- Pare, on està Munic?

-va preguntar de sobte

la Clara des de la porta, on havia escoltat la conversa sense que els pares se n'adonessin, i una mica preocupada pel posat de la seva mare-

CONÈIXER I COMPARTIR EL PERQUÈ DE LES COSES

La Berta i el Ricard, com a molts de nosaltres, només s'asseuen a parlar quan alguna cosa que no rutlla.

Probablement el Ricard i la Berta van parlar molt poc sobre quins eren els fonaments, el significat i els objectius de la seva relació, perquè semblen sorpresos mútuament quan es posen de manifest els seus pensaments. I la filosofia els podria haver ajudat molt. Perquè la filosofia és la ciència que pensa sobre els principis de les coses, sobre els fonaments, i, en certa manera, quan s'engega una família caldria fer un exercici de filosofia de la

família. És a dir, donat que el projecte familiar els ha de vincular durant un temps i que, en el cas dels nostres personatges, a més a més tenim la Clara, cal posar-hi tot l'esforç per tal que les coses vagin el millor possible. I les persones, tenim com a eina per tal de tirar les coses endavant el nostre raonament, la nostra intel·ligència. Sovint fem servir només els sentiments, però a vegades els sentiments no són suficient.

No es tracta només de saber si l'egoista és el Ricard de voler marxar per tal de realitzar-se com a professional, o si ho és la Berta pel fet de posar-li pals a les rodes. En realitat es tracta de veure que una família ha de saber quins són els seus fonaments, com són les seves arrels i quins són els seus objectius. D'aquesta manera resultaria més fàcil saber, per exemple, si una determinada proposta laboral va o no en contra del nostre projecte familiar.

FILOSOFIA EL DISSABTE AL MIGDIA

Fa un parell de dies al matí, la Clara s'estava al parc jugant a pilota amb la seva millor amiga, la Noe. I tot jugant, els va caure la pilota darrera uns arbres on començava un desnivell molt gran.

- Segons com l'hauré perduda...

-va dir la Clara-

No era la primera vegada que perdien

allà una pilota, ni les úniques que buscaven la seva, perquè uns altres nois també remenaven. De sobte la Noe va cridar que l'havia trobada. Tots se la van mirar i el nen més gran de l'altre grup (que tot i això era més petit que elles), va començar a plorar perquè deia que aquella era la seva.

Les persones, tenim com a eina per tal de tirar les coses endavant el nostre raonament, la nostra intel·ligència

La Clara es va atansar a la Noe i va mirar la pilota. No li semblava pas que fos la seva, la veia més nova, una mica més gran potser o més neta. Era

una igual però no era pas la pilota amb la que havien estat jugant.

- És meva!! -cridava i plorava al mateix temps el nen-

- Si home! Aquesta és la meva. ¿Oi que és la nostra Clara?

En aquell moment, atenent als plors, arribaven els grans. Els pares de la Noe i els pares de l'altre nen, van acabar de confirmar a la Clara la seva sospita. Tots dos tenien una pilota igual i l'havien perdut al mateix lloc i al mateix temps. Però ella sabia que la que havien trobat era la pilota del nen. Es trobava rumiant si era primer tornar la pilota al seu amo o fer costat a la seva millor amiga, quan la Noe va tornar;

- Oi que és la nostra Clara? La Clara no diu mai mentida, mare!... -va apuntar la Noe segura que la versió de la seva amiga podria convèncer als pares-

AJUDAR A CONSTRUIR VALORS

A la Clara li aniria molt bé tenir una escala de valors, que els ordenés i que li aclarissin quina era la prioritat en aquella situació. ¿Què és primer la justícia o l'amistat? ¿Una amiga ha d'entendre que no li facin costat si està equivocada?

Segurament a falta d'un judici en funció d'una concepció sobre el tema, la nena actuarà en funció del que farien els seus models (altres nens, la mestra, els pares, etcètera). Però la família i la filosofia plegades poden ajudar la Clara. Només cal que els adults prenguin consciència de la importància que té aclarir què és allò que hauria de tenir més valor i què n'hauria de tenir menys.

No és una missió gaire difícil. Les pel·lícules plantegen sovint dilemes morals als seus protagonistes, i ofereixen moltes possibilitats per tal de dialogar sobre els valors amb els fills i les filles. Les notícies a la televisió i a la premsa en van plenes de situacions que fan referència als valors d'una determinada societat, als conflictes entre valors, etcètera. Només caldria disposar d'un espai per al debat sobre aquestes situacions; dissabte al migdia per exemple, després de recollir la taula, podrien buscar la pissarra on s'hi apunten els dilemes que han trobat durant aquella setmana, i discutir-los. Del diàleg aniria sortint un llistat ordenat de valors que poden servir per saber què és el que s'ha de fer en cada moment.

LES PREGUNTES T'ACOMPANYEN

El Ricard estava estès a la platja passant les seves merescudes vacances. Mirava el cel blau i veia de tant en tant algun ocell que creuava el cel de núvol